

Ik zal niet sterven, maar leven

Psalm 21:1 en 4

Psalm 30:3

Psalm 118:1 en 3

Psalm 118:8 en 10

Psalm 118:14

Schriftlezing: Psalm 118 – Tekst: Psalm 118:17

Ds. A. Goedvree, Uddel

Non moriar, sed vivam!

Gemeente, deze Latijnse tekst staat op een eenvoudige grafsteen op de grote begraafplaats Schootmanshof in Putten. Het staat op het graf van een predikant die daar in 1999 is overleden. Het zijn woorden die hij vaak aanhaalde in zijn preken. De man hield van Latijn. Dan zei hij: *Non moriar, sed vivam...*

Deze woorden zijn de Latijnse vertaling van onze tekst: *ik zal niet sterven, maar leven*. Iemand als Maarten Luther heeft die ook zo vaak uitgeroepen in de bewogen tijden van zijn leven, juist ook wanneer er noden en zorgen waren. Het is typerend dat deze woorden op de grafsteen van deze predikant staan. Het is een blijvend getuigenis: de dood is voor mij het laatste niet, maar ik zal leven! Daarover gaat het in Psalm 118. Een getuigenis van geloof dat weet dat de dood het laatste niet zal zijn, maar dat de God van Israël de God van het leven is. Daar getuigt het Oude Testament van. En dat is in de opstanding van Jezus Christus vervuld! Daar getuigt de Kerk van, juist ook in deze dagen van Pasen! Dwars tegen alles in.

Want, al lijkt het dat de dood toch nog altijd overwint, toch geeft de christen het getuigenis van het leven. Het is immers Pasen geworden! En daarover gaat het ook in deze preek. *Ik zal niet sterven maar leven, en ik zal de werken van de HEERE vertellen*. Gemeente, jonge vrienden, staat deze tekst ook in uw hart en in uw leven geschreven? Zelfs als we weten dat eenmaal ook onze naam op een grafsteen zal worden gezet...?

Psalm 118. Deze Psalm is waarschijnlijk geschreven ter ere van de herbouw van de tempel. Na de terugkeer uit de ballingschap uit Babel in de 8e eeuw voor Christus werd het verwoeste heiligdom in Jeruzalem weer opgebouwd. Bij de inwijding heeft het volk samen deze Psalm gezongen. Vóór de ballingschap was de prachtige tempel van Salomo verwoest. De mensen waren immers zo ver afgeweken van God en van Zijn dienst. Het rechtvaardige oordeel was gekomen. De tempel werd verwoest, de dienst van God hield op, het volk werd in ballingschap weggevoerd. De profeten hebben daarvan getuigd, en ze hebben gelijk gekregen. Het was een vreselijke tijd...

Maar, God heeft in genade naar Zijn volk omgezien. Hij heeft hen bevrijd en weer thuisgebracht. Er is een nieuwe generatie in het Beloofde Land gekomen en opgegroeid, onder leiding van Ezra en Nehemia. Ze wisten zich geroepen om Jeruzalem en de stadsmuren, maar vooral ook de tempel van de HEERE te herbouwen. Dat is allemaal niet zonder slag of stoot gegaan. De herbouw van de ruïnes was een moeilijke klus. Er was strijd tegen de omliggende volkeren, strijd met de eigen lauwheid, strijd met zoveel tekorten aan bouwmaterialen. Maar dan, na verloop van tijd is toch de tempel

herrezen! Dan wordt de dienst van God daar weer hervat. De offers, de dienst van de verzoening, de dienst van de gebeden, het Woord, de Heilige Geest, alles! En dan gaat men zingen:

*Loof de HEERE, want Hij is goed,
want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.*

Laat Israël toch zeggen:

Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.

Laat het huis van Aäron toch zeggen:

Ja, Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.

Laten wie de HEERE vrezen, toch zeggen:

Ja, Zijn goedertierenheid is voor eeuwig.

We horen hier een soort wisselzang, een Psalm met een duidelijke liturgische achtergrond. Israël wordt als één geheel geroepen om te zingen van de goedertierenheid van God. Vervolgens wordt de priesterstam van Aäron genodigd die goedertierenheid te bezingen. Volk en priesterdom mogen samen de HEERE weer grootmaken in Zijn huis. De stammen trekken op en treden Gods huis weer binnen. De priesters mogen daar hun ambtelijke werk weer doen.

De offers worden gebracht – tot vergeving en tot verzoening. De tafel der toonbroden staat gedekt – teken van Gods trouwe zorg. De kandelaar schijnt weer met haar het licht – teken van Gods Woord en Geest. Het reukwerkaltaar ruikt weer heerlijk – teken van het voortgaande gebed voor het volk. Ja, tot in het Heilige der Heilige toe. Hoewel er veel vragen over de terugkeer van de ark zijn, was het oorspronkelijk wel de plaats van de ark, de plaats waar de gerechtigheid van de Wet en de verzoening in het bloed van het lam samenkomen. Het is de plaats waar de HEERE wil wonen en tronen bij Zijn volk Israël. Psalm 118 zingt van de vreugde die er is omdat die dienst weer voortgang zal hebben. Wat dat betreft moet u de Psalm straks voor uzelf nog eens lezen, met deze achtergronden in uw achterhoofd. Dan gaat u het veel beter begrijpen...

Dan gebeurt er iets bijzonders in deze Psalm. Het gaat van 'wij' naar 'mij'. De psalmist gaat dus van 'een lied voor heel het volk' naar een 'persoonlijk getuigenis'. Het is namelijk ook zijn eigen, persoonlijke ervaring dat in de grootste nood de HEERE een God van uitkomst en redding is. Wat precies de achtergrond daarvan is, weten we niet. Wel is duidelijk dat de psalmist te strijden heeft gehad met grote persoonlijke noden. We horen, na de stem van het volk, de stem van de eenling, die ook zo zijn strijd heeft gehad – misschien ook wel rondom de herbouw van de stad en de tempel. Maar de HEERE heeft daarin willen helpen. Hij zingt:

*Zeer hard had u mij weggestoten, zodat ik bijna viel,
maar de HEERE heeft mij geholpen.
De HEERE is mijn kracht en mijn Psalm,
want Hij is mij tot heil geweest.*

Dan klinken daar die prachtige, diepe woorden: *Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken van de HEERE vertellen.*

Alle strijd zou moeten voeren tot de dood. Maar de HEERE is een God van het leven. Hij schenkt het leven. Waarom? Om Hem te dienen, in Zijn huis, samen met heel Zijn volk. Om daar de grote werken Gods te vertellen.

Zo juicht het volk dat Gods heiligdom betreedt. Zo zingt ook een mens die Gods reddende hand in zijn eigen leven heeft mogen ervaren. Dwars door de schaduwen van de dood geeft de HEERE het eeuwige leven. En dat loopt uit op het uitroepen van Zijn grote werken. God krijgt daarmee de eer van Zijn Naam! En mensen mogen zich verheugen in Zijn heil, Zijn verlossende werken.

Let er dus op dat een aantal fundamentele zaken hier aan elkaar verbonden zijn: ballingschap en verwoesting, terugkeer en herbouw, vernieuwde dienst voor God en verzoening voor een volk, het juichen van een heel volk dat het heiligdom betreedt en de eenling die daar persoonlijk van getuigt. En alles zingt van het leven...!

De Heere Jezus Christus heeft ook deze Psalm gezongen, na het vieren van het Pascha, bij de instelling van het Heilig Avondmaal, vlak voor Zijn gevangenneming in de hof van Gethsémané. Psalm 118 hoort namelijk bij het zogenaamde 'Hallel' (Psalm 113 tot en met 118). Al deze Psalmen heeft Hij die avond met Zijn discipelen gezongen.

Hij wist dat het lijden en sterven zou komen. Na de laatste woorden van Psalm 118 zou Hij nog geen 24 uur later gestorven en begraven zijn. Wat zal er door Hem heen gegaan zijn, toen Hij dat zong: *Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken van de HEERE vertellen...*

Een Psalm dwars tegen het lijden, de dood en het graf in. Een Psalm die náár het leven tóe zingt. Alsof de woorden in Zijn hart gegraveerd stonden, en het – als het ware – op de ronde steen van Zijn graf gebeiteld stond. Psalmende woorden die in Zijn lijden en sterven Hem de hoop tot de opstanding en het leven heeft gegeven.

En Hij is ook opgestaan! Hij leeft!

In het graf heeft de Vader Zijn Zoon opgewekt. Daar heeft de Zoon het leven verworven. Daar heeft de Heilige Geest het leven gegeven. En daarmee heeft Jezus Christus ook Psalm 118 vervuld tot de ultieme waarheid en werkelijkheid: *Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken van de HEERE vertellen...*

Dan denken we nog een keer aan die achtergrond van Psalm 118: na jaren van verwoesting en ballingschap zijn de stad en het huis van God weer herbouwd. De dienst van de HEERE zal weer volkomen functioneren. Een nieuwe priesterschare en een nieuw Godsvolk betreden samen een nieuw heiligdom.

Zo is het ook met de Kerk van Jezus Christus op aarde. Van huis uit is Zijn Kerk een verloren volk, zondige mensen, met een verwoest heiligdom in het hart en een leven in ballingschap in deze wereld. Zo is ons bestaan ten diepste geworden na onze zondeval. Maar, dan wordt het Goede Vrijdag. En dan wordt het Pasen. Hij is opgestaan! Daarom mogen we zeggen dat door Jezus Christus er een nieuw heiligdom is opgericht en ingewijd. Door enerzijds Zijn verzoenende en verlossende offer, en anderzijds door de kracht van Zijn opstanding is Zijn gemeente het nieuwe heiligdom van God op aarde. De 'woonstede Gods in de Geest', zoals Paulus het noemt (Ef. 2:21).

Daar mogen mensen geloven in Jezus Christus en Zijn volbrachte werk. Daar wordt het door hen samen en een ieder persoonlijk getuigt: *Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken van de HEERE verkondigen*. Dat is eerst het getuigenis van de opgestane Levensvorst Jezus Christus Zelf, Die het evangelie laat verkondigen, door Zijn Woord en door Zijn Heilige Geest. Maar daar zijn ook mensen die getuigen van dat leven, omdat ze dat in hun hart dragen, dwars tegen alles van de dood

in. Ze leven met hun hart in het nieuwe heiligdom van God, en ze krijgen in hun hart een nieuw heiligdom. Om te getuigen van de grote werken van God, in en door Jezus Christus, in de vergeving van schuld, in de redding van de dood, tot in het eeuwige zalige leven, met God en met elkaar...

Wat is de boodschap van dit alles, voor ons in deze tijd, rondom Pasen...?

Wel, we krijgen allemaal in deze tijd – na de zeven lijdensweken, oftewel de 40-dagentijd – de grote rijkdom van het evangelie van Pasen verkondigd. Het wordt voluit geproclameerd en verkondigd voor jong en oud: Hij is opgestaan, Hij leeft! Dat Woord mag wereldwijd verkondigd worden, om Christus groot te maken als de opgestane Levensvorst, en om mensen te roepen uit de duisternis tot het licht van het wonderbare evangelie!

Dan denken we nu dus aan die woorden van Psalm 118: *Ik zal niet sterven maar leven, en ik zal de werken van de HEERE vertellen*. Het Woord is vervuld, in Jezus Christus, en dat gaat door tot op de dag van vandaag, ja tot op de jongste dag: dat mensen, door het geloof in Jezus Christus, dat leven ontvangen, belijden en bezingen...!

Daarom worden wij ook geroepen – u, jij en ik – om op te trekken met heel Gods wereldwijde volk, en om dat nieuwe heiligdom van Jezus Christus in te trekken. Als we zien op Hem – al klagen onze zonden en tekortkomingen ons aan – als we geloven in het werk dat door Hem volbracht is, dan mogen we het volop meezingen: *Loof de HEERE, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig*.

Zo mogen we leven door en voor de Heere, samen zingend van die goedheid in Jezus Christus. Hij vergeeft de zonde, Hij vernieuwt het leven, Hij geeft verwachting voor de toekomst. En zo mag er een nieuw heiligdom ontstaan, waarin de HEERE – de Drieënige God – wil wonen en in gediend wil worden. In Zijn Kerk en in ons hart.

Inderdaad, dat is eerst in de gemeente, net als in Psalm 118. Daar gaat het ook om heel Israël. En zo mogen we – *vanuit het heilsperspectief van Israël* – zien op de wereldwijde Kerk van Jezus Christus, die door Zijn opstanding het heiligdom van de dienst aan God wordt binnengeleid. Heel de Kerk mag samen met Israël zingen van Zijn goedertierenheid, die voor eeuwig is. En dat wordt vervuld in de opstanding van Jezus Christus!

Maar dat mag dan ook plaats krijgen in onze eigen harten en levens, heel persoonlijk. Bij u, bij jou en bij mij – heel persoonlijk, net zoals bij de dichter van Psalm 118. Die mocht ook zijn eigen ervaringen daarin bezingen. Door de strijd heen, dwars tegen alles van de vijanden in, ondanks alle tegenkantingen. Zo ook wij. Al klagen mijn zonden mij aan. Al worstel ik met zoveel vragen over dit leven. Al draag ik de pijn van dit gebroken bestaan met mij mee. Al weet ik dat eenmaal ook mijn naam geschreven zal worden op een steen. Al zit de duivel niet stil om telkens weer mij op al die zaken aan te vechten...

Toch mag ik door Jezus Christus getuigen van het wonder van Psalm 118: *Ik zal niet sterven, maar leven, en ik zal de werken van de HEERE vertellen*. Ik zal niet sterven zonder genade en barmhartigheid, maar ik zal leven door Christus' gerechtigheid. Daarom zal ik daarvan getuigen, daarvan vertellen.

Inderdaad, ik zal niet zwijgen. Dat is zó nodig in onze tijd. Er zijn zoveel mensen die wel in hun hart met zich meedragen: *ik zal niet sterven maar leven*, maar die vergeten dat daarachteraan komt: *en ik*

zal de werken van de HEERE vertellen. Getuig ervan, spreek ervan! Er is namelijk een nieuwe generatie die dat zo graag wil horen...!

Zo gaan we samen nog verder zien: in het wonder van Pasen worden de gordijnen opengeschoven naar een nieuwe toekomst. Zoals Christus het zegt, vlak voor de opstanding van Lazarus: *Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al was hij gestorven, en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid...*

Dat is ultieme vervulling van Psalm 118, waarin de dood voorbij zal zijn, waarin volop het leven genoten zal worden – tot in alle eeuwigheid. Want Psalm 118 heeft ten diepste een *eschatologische* lading, een profetische kracht die reikt tot op de jongste dag, tot op een nieuwe hemel en een nieuwe aarde!

Want vanuit de ballingschap van dit leven en van deze bedeling zal op de grote dag van Jezus Christus een volk – een schare die niemand tellen kan – voor eeuwig thuishkomen! En ze zullen juichend het heiligdom van God binnentreden, om voor eeuwig de Heere samen en persoonlijk te dienen en groot te maken.

Samen zien we uit naar die grote dag van Jezus Christus, Die met Pasen is opgestaan, Die met hemelvaart naar de Vader is teruggekeerd, en Die straks voor eeuwig thuis zal komen op deze aarde. Om de eeuwige vrijheid en vreugde te brengen van Zijn heerlijk Koninkrijk. Wat een dag zal dat zijn! Daarvan is Christus de Eersteling, opgestaan op die stille Paasdag. We mogen weten dat er een rijke oogst van voorspoed zal komen. Daarom, dwars tegen alle zonde, aanvechtingen, tekortkomingen en ervaringen met de gebrokenheid van het leven in, tot in de dood – al wordt eens ook mijn naam geschreven op een steen:

*Dit is, dit is de poort des HEEREN;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treên,
Om hunnen God ootmoedig t' eren,
Voor 't smaken Zijner zaligheên.
Ik zal Uw naam en goedheid prijzen;
Gij hebt gehoord; Gij zijt mijn geest,
Door Uw ontelb're gunstbewijzen,
Tot hulp, en heil, en vreugd geweest.*

Zo getuigt het geloof in Jezus Christus:

Non moriar, sed vivam!

Ik zal niet sterven maar leven!

Amen